

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

§. 4. Amens, Affinis, si Clandestinus, & impos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

§.4. *Amens, Affinis, si Clandestinus, & Impos.*

AMENTIA PRÆCEDENS Matrimonium, si sit perpetua, dirimit Matrimonium ante contractum, quia amens non potest liberè consensum elicere. Si autem sequatur, Matrimonio jam validè contracto, non dirimit illud ex natura sua indissolubile.

Caveat tamen maritus uxori amenti debitum reddere, propter abortûs, aliorumque inconvenientium pericula.

AFFINITAS nil est aliud, quàm *propinquitas orta ex carnali copula, afficiens virum, & consanguineos viri.* Dirimit Matrimonium contrahendum usque ad quartum gradum inclusivè, si orta sit ex copula licita; usque ad secundum, si orta sit ex illicita, aut fornicaria.

Dixi *contrahendum*, quia si affinitas supervenit Matrimonio jam contracto, illud non dirimit, sed tantùm impedit, quò minùs illa pars, quæ peccavit, possit exigere debitum.

P. 1. Utrùm affinitas pariat affinitatem, id est, an ego V. G. siam affinistuis consanguineis, quia factus sum tibi affinis?

R. Neg. Post Conc. Lateranense IV. sub Innoc. III. anno 1215. celebratum, & sic Titius potest ducere Annam sororem Caiæ uxoris fratris sui, quamvis Caiæ sit affinis. Ex his

Sequitur 1. Duos fratres posse Matrimonium contrahere cum duabus sororibus, imò patrem, & filium, cum matre, & filia.

2. Quòd

2. Quòd titius, qui uxorem duxerat sororem Petri, possit post mortem Petri, ejusque sororis, inire Matrimonium cum Anna uxore Petri.

3. Quòd filius uxoris ex alio marito, possit contrahere cum filia mariti ex alia uxore.

4. Virum, mortuâ uxore, posse contrahere cum relicta uxore fratris uxoris suæ.

2. Utrùm affinitas oriatur ex matrimonio non consummato?

R. Neg. Sed ex illo oritur justitia publicæ honestatis, ut suprâ dictum est, quia affinitas nascitur ex copula carnali consummata.

3. Utrùm affinitas oriatur ex copula coacta?

R. Aff. Colligitur ex Cap. discretionem. De eo, qui cognovit consanguineam uxoris.

MATRIMONIUM CLANDESTINUM est, Celebratio Matrimonij sinè presentia Parochi, vel alterius Sacerdotis, cum ejus licentia, & duorum testium, dirimitque Matrimonium sic contractum, in locis ubi Trid. est receptum.

IMPOTENTIA est, perpetua incapacitas ad perficiendam copulam. Et hæc dirimit Matrimonium, si in alterutra conjuge antecedit Matrimonium: si autem obveniat post contractum, non dirimit illud.

P. 1. Quæ impotentia vocatur perpetua?

R. Illa, quæ non potest removeri arte medicâ, vel absque periculo vitæ aut simili gravi incommodo. Ex dictis

Collige 1. Quòd illa impotentia sit perpetua, quæ non potest auferri, nisi per artem

ma-

magicam, seu aliam actionem illicitam. *Illud non possumus, quod jure (sinè peccato) non possumus.* Reg. juris in sexto.

2. Quòd illa etiam impotentia sit perpetua, quæ non nisi per miraculum tolli potest. Miraculum autem voco, *quod sit modo extraordinario, & inconsueto*, quia, si impotentia ex maleficio proveniens, per ordinarios exorcismos, & Ecclesiæ preces auferri possit, non erit impedimentum ditimens.

2. An mulier validè contrahat, quæ non potest generare vel nequit edere fætum nisi mortuum?

R. Aff. Quia sufficit, quòd possit consummare Matrimonium, & per accidens est, quòd effectus Matrimonii non sequatur.

3. Quantum temporis conceditur ad explorandum, utrùm impotentia sit perpetua?

R. A jure concedi triennium. Finito autem triennio conceditur reclamatio, seu declaratio occulti impedimenti, ut ab invicem separentur.

4. An non peccaverint putatitii hi conjuges, cum stante Matrimonii nullitate, attenta- verint actus fornicarios?

R. Neg. Quia laboraverunt ignorantia facti, quæ ipsos à peccato formali excusat.

5. Quid si separatione factâ pars impotens deprehendatur non laborâsse impotentiâ perpetuâ, ex eo V. G. quòd cum alio copulam habuerit?

R. Teneri experiri, utrùm non sit impotens respectivè, id est respectu alterius partis, à qua fuit separata, etsi deprehendat se respectu illius

illius non amplius laborare impotentiâ, debet ad eam redire, etiamsi utraque transisset ad secundas nuptias, quia Matrimonium illorum fuit ab initio validum, secus loquere, si deprehendat se respectu illius adhuc esse impotentem.

RAPTUS est, *violenta abductio alicujus persone invitæ in ordine ad Matrimonium.* Raptus autem dirimit Matrimonium contrahendum, ita ut cum illa persona, quam raptor invitam rapuit per se, vel per alium, nisi prius ponatur in loco tuto, & restituatur pristinae libertati, contrahere non possit.

CASUS XIII.

Filia nobilis, & dives obtinet dispensationem ad contrahendum Matrimonium cum consanguineo, ob inopiam, quam pro titulo impetrandæ dispensationis falso allegabat; antequam verò Matrimonium contrahat, revera depauperatur, quid faciendum?

R. Dispensationem non subsistere, quia vult Pontifex, ut preces veritate nitantur, dum actu dispensat: proinde dispensatio ab initio erat nulla, ergo frustratur effectu, nisi iteretur, quod non fit nisi denno petatur.

CASUS XIV.

Quaedam femina nobilis ante contractum Matrimonium declaraverat se potius passuram quidvis, & mortem sibi illaturam libentius, quam contraheret cum ignobili: postmodum autem defectus nobilitatis in marito fuit manifestus, & inde illa voluit resilire à Matrimonio. Queritur, quid dicendum sit in hoc casu?

R.

R. Quòd istud Matrimonium fuerit nullum, quia in illius contractu evidenter defuerat consensus illius fæminæ.

Nec refert, quòd fuerit dumtaxat initum cum errore qualitatis, quia erat error antecedens in personam redundans.

CASUS XV.

Mulier Joanna sibi conscia erat de nullitate Matrimonii propter impedimentum dirimens sibi notum: interim non audebat illam nullitatem indicare marito, quia noverat illum ad rixas &c. pronum. Permittebat copulam carnalem, quotiescumque maritus illam requireret, queritur, an hæc mulier culpanda?

R. Aff. Et procul dubio, nullatenus enim poterat reddere debitum conjugale, etiamsi hæc incommoda prævidisset, cum Matrimonium esset absolutè nullum, & non sint facienda mala, ut eveniant bona, vel avertantur mala.

CASUS XVI.

Plures tetigerunt quamdam filiam, dum baptizabatur, sed nullus fuit determinatè designatus patrinus. Queritur: an omnes, qui istam filiam in tali casu tetigerunt, contraxerint impedimentum cognationis spiritualis?

R. Quòd nullus eorum contraxerit: quia Conc. trid. extendit hujusmodi impedimentum tantum ad eos, qui designati fuerunt. Si alii ultra designatos baptizatum tetigerint, cognationem spirituales nullo modo contrahunt. Sess. 24. cap. 2. de reform.

CASUS XVII.

Quidam parens baptizavit propriam prolem.
qua.

*queritur, an contrahat cognationem spiritualens
sum prole, & ejus matre?*

R. Si id faciat scienter, & extra casum neces-
sitatis Aff. si id faciat in necessitate, vel igno-
rante, negativè.

Ratio primæ partis est, quia Trid. sess. 24.
cap. 2. generaliter statuit impedimentum cogna-
tionis spiritualis inter baptizantem, & baptiza-
tum, baptizatique patrem, & matrem.

Ratio 2. partis est, quia in rituali Pauli V. dici-
tur: *Pater, aut mater propriam prolem baptizare
non debet, præterquam in mortis articulo, quando
alius non reperitur, qui baptizaret: neque tunc
nullam contrahunt cognationem, quæ Matrimonii
usum impediatur.* Si autem pater propriam baptizet
prolem, existimans esse alienam, nullum simi-
liter contrahitur impedimentum, ut constat ex
Cap. *Si vir*, de cognatione spirituali.

CASUS XVIII.

*Titius, & Caia procurant mortem Semphronii
mariti Caia. Simul non paciscuntur de Matrimonio
ineundo, nec spem postea contrahendi sibi mutuo faci-
unt, sed de ista re nihil loquuntur; an contrahant
impedimentum dirimens ob crimen?*

R. Aff. Si saltem interiùs sperent, aut contem-
dant simul postea contrahere. Imò videtur suffi-
cere, quòd malitiosè procurent mortem Sem-
phronii, quia Cap. *Laudabilem* de conversione
infidelium nihil aliud exigit.

Favet etiam ratio, quia Ecclesia meritò præ-
sumit, quòd tales machinati sint de morte

ma-

mariti, vel cum pacto de matrimonio ineundo;
vel cum spe illius.

CASUS XIX.

*Joannes putans uxorem suam vivere, contrahit
cum Constantia coram paroco, & testibus, volens
illam decipere; postea verò intelligit, uxorem suam
reverà fuisse mortuam, ac proinde non subfuisse im-
pedimentum ligaminis in secundo contractu: valet-
ne matrimonium sic initum?*

R. Non valere, si Joannes nullo modo Con-
stantiam ducere voluerit, quia consensum inter-
num ad valorem Matrimonii necessarium esse,
antè demonstravi: si tamen Joannes generalem
habuerit intentionem sese obligandi, prout pote-
rat, eamque ducendi, quatenus illud possibile
erat, contractum valuisse patet.

CASUS XX.

*Quaedam foemina, existimans suum maritum esse
mortuum, bonà fide contraxit matrimonium cum
secundo viro; sed postea dubitat de morte mariti,
& quidem dubio probabili, ac prudenti, queritur
quid illa mulier debuerit agere?*

R. Illa, stante tali dubio, non potuit petere
debitum, quia se exposuisset periculo adulterii:
unde inducere debuit maritum, ne debitum exi-
geret, maximè si fuerit dubii conscius, sed præ-
stolaretur ad breve tempus, ut certi de valore
Matrimonii, vel de nullitate clarè videant, quid
sinè peccato fieri possit, & debeat.

CASUS XXI.

Maritus quidam committit incestum cum con-

san-

sanguinea uxoris suae in tertio gradu: potestne adhuc exigere debitum à sua uxore?

R. Aff. Quia copula illicita tantum parit affinitatem usque ad secundum gradum, & consequenter isto titulo non impeditur, quo minus exigat debitum ab uxore. Aliud porro dicendum esset, si maritus cognosceret consanguineam uxoris suae in primo, aut secundo gradu.

CASUS XXII.

Paulus, & Paulina Matrimonium Autverpia contrahere volentes, sed non valentes, in Flandriam tendunt præcisè ideo, ut ibidem contrahant; ibique junguntur. Quaritur, an Matrimonium subsistat?

R. 1. Si eant in Flandriam animo ibi non manendi, nisi donec juncti sint, Matrimonium non valet, quia tunc non censentur in Flandria verè habere domicilium. Porro Trid. sess. 24. cap. 1. exigens benedictionem proprii parochi, apertè intelligit de parochi, apud quem contrahentes verè habitant in proprio domicilio.

R. 2. Si eant in Flandriam ibidem semper habitaturi, vel notabili tempore, matrimonium valet, quamvis ideò præcisè in Flandriam ierint, ut ibi contrahere possent. Ratio est, quia tunc verè in Flandria domicilium habere censentur: sicut Scholastici in Academia, V. G. qui Philosophiæ, vel Theologiæ incumbentes Lovanii, vel Duaci comorantur, aut sicut sollicitatores in Curia, &c. neque ex eo, quòd talis migratio in fraudem facta sit, sequitur, quòd ibi jungi nequeant, equidem non fictè, & fraudulenter, sed verè facta est.

Bb

Rsa

Resolutio locum habet, si quis in Galliam &c. tendat subterfugendi Concilii Trid. decreti de presentia parochi &c. causâ.

C A S U S XXIII.

Quidam Judex Ecclesiasticus, existimans quamdam feminam perpetuò impotentem, tulit sententiam de nullitate matrimonii: sed postea experientiâ probatum est, quòd non fuerit perpetua impotentia, quia genuit filium. Interea factâ matrimonij dissolutione, vir bonâ fide transit ad secundas nuptias. Queritur, an maritus teneatur amplecti primam conjugem, & deserere secundam?

R. Aff. Si non sit ampliùs impotens respectu compartis, à qua fuit separatus. Ratio est, quia in tali sententia fuerat validum coram DEO, adeoque per judicem non poterat dissolvi.

§. 5. De Impedimentis impediens.

HÆc continentur sub hoc versu:
Tempora, mandatum, votum, sponsalia, crimen: Impediunt fieri, permittunt facta teneri.

Primum igitur impedimentum sunt certa quaedam tempora, quibus ab Ecclesia prohibetæ sunt nuptiæ, & earum solemnitates, nempe ab Adventu, usque ad Epiphaniam, & à die cinerum usque ad Octavam Paschatis inclusivè. Ita Trid.

Secundum impedimentum est *interdictum*, seu *prohibitio*, ut si Episcopus, vel ejus Vicarius, vel etiam Parochus justa de causa prohibeat, ne aliqua persona cum alia contrahat.

Tertium est *votum simplex*, sive sit castitatis, sive